

Dom gepraat over volksgezondheid is in de Tweede Kamer heel gewoon geworden

Posted on 24 mei 2025 by Wim Groot

'Focus maakt het verschil' is de slogan waarmee Bergman Clinics patiënten tracht te werven. Bergman Clinics is gespecialiseerd in planbare behandelingen, zoals heup- en staaroperaties. Door superspecialisatie van de medische staf proberen ze de kwaliteit te verhogen en door een efficiënte planning de wachttijden zo kort mogelijk te houden. En met succes. Bergman Clinics krijgt van patiënten veelal goede beoordelingen. Steeds meer ziekenhuizen trachten dat succes te imiteren en richten een van hun vestigingen in als focuskliniek voor planbare zorg. De focusklinieken van Bergman zijn een voorbeeld van innovatie in de zorg.

Bergman Clinics is eigendom van Triton, een Zweeds-Duits *private equity*-bedrijf. Een meerderheid van de Tweede Kamer wil de kliniek de nek omdraaien en wil dat *private equity* uit de zorg verdwijnt. In de debat in de Tweede Kamer dienden PVV, SP en CDA afgelopen woensdag een motie in waarin de minister werd opgeroepen om '*private equity* uit de gehele zorg te weren'. Dit zou het einde betekenen van

Bergman Clinnics, maar ook van de oogklinieken van Eyescan, TandartsToday, verpleeghuisorganisatie Martha Flora en andere zorginstellingen die eigendom zijn van *private equity*-bedrijven.

Doof voor argumenten

Net als haar voorgangers verzet PVV-minister Fleur Agema van Volksgezondheid zich tegen deze wens. In een brief aan de Tweede Kamer schrijft ze dat ze *private equity* niet wil verbieden omdat hierdoor zorgaanbieders zoals Bergman kunnen omvallen, slecht bereikbaar worden en de wachtlijsten zullen toenemen. Het zou ook een bron van investeringen in de zorg wegnemen en zorginstellingen nog meer dan nu afhankelijk maken van banken. Een verbod zal excessen in de zorg niet voorkomen, want die worden vooral veroorzaakt door commerciële en niet-commerciële zorgaanbieders en niet door zorgaanbieders die eigendom zijn van een *private equity*-bedrijf. Tenslotte wijst ze er op dat een verbod in strijd is met de wet- en regelgeving, juridisch kwetsbaar is en tot hoge schadeclaims voor de overheid zal leiden.

Een meerderheid van de Tweede Kamer is evenwel doof voor de argumenten van de minister. Tijdens het debat ging het er nauwelijks over. Deze opstelling past in een trend waarbij Kamerleden niet meer open staan voor de feiten, maar stijf en strak vasthouden aan hun standpunten. Op het terrein van de gezondheidszorg zagen we dit al eerder bij het debat over de toekomst van het Zuyderland Ziekenhuis in Heerlen en Sittard. Ook daar wenst een meerderheid van de Tweede Kamer de wet- en regelgeving niet te accepteren en worden met enige regelmaat moties aangenomen die indruisen tegen de wet.

Dit gebrek aan inhoudelijk debat op basis van feiten heeft verschillende oorzaken. Opvallend is het gebrek aan kennis en deskundigheid onder Kamerleden. Zo blijven Kamerleden de failliete huisartsenketen Co-Med opvoeren, terwijl dat wel een commerciële aanbieder was maar geen eigendom van een *private equity*-bedrijf.

Ook vroeger waren de woordvoerders volksgezondheid in de Tweede Kamer niet altijd even deskundig en betrof het regelmatig parlementariërs zonder veel kennis van zaken. Het verschil met tegenwoordig is dat in het verleden onervaren Kamerleden veel tijd en energie staken in het vergroten van hun deskundigheid. Tegen de tijd dat ze de Tweede Kamer verlieten hadden ze vaak heel veel kennis opgebouwd. Dat is nu niet meer zo. De meeste Kamerleden lijken nauwelijks de

moeite te nemen om op hun beleidsterrein deskundig te worden.

Toegenomen populisme

Het gebrek aan deskundigheid hangt ook samen met het toegenomen populisme in de Tweede Kamer. Waar vroeger alleen de PVV en de SP hun standpunten lieten bepalen door wat goed ligt bij de burger en impopulaire standpunten vermeden, is dat nu in vrijwel de hele Tweede Kamer zo. Als je alleen maar je oren laat hangen naar wat je denkt dat 'het volk' wil horen, dan doen kennis, feiten en argumenten er niet meer toe.

Het gevolg is dat Kamerleden vasthouden aan standpunten die strijdig zijn met de wet. Een verbod op *private equity* is in strijd met het eigendomsrecht en het vrij verkeer van kapitaal. Grondrechten die zijn vastgelegd in het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en die Kamerleden niet zomaar terzijde kunnen schuiven. Kamerleden gedragen zich zo niet veel anders dan autocratische leiders als Donald Trump, Viktor Orbán, Recep Erdogan en Vladimir Poetin die claimen de wil van het volk te vertegenwoordigen en zich weinig gelegen laten liggen aan wetten en mensenrechten.

Toch kwamen er tijdens het debat wel goede voorstellen van de Kamer. Zo willen GroenLinks-PvdA en NSC dat de Autoriteit Consument & Markt (ACM) meer bevoegdheden krijgt om fusies en overnames van kleine zorgondernemingen te toetsen. Die mogelijkheid bestond al, maar is door de vorige minister van Volksgezondheid Ernst Kuipers (D66) afgeschaft. De Tweede Kamer stond daarbij en keek er naar. En de huidige minister heeft aangekondigd de financiering voor het toezicht van de ACM op de zorg te willen beëindigen. Ook daar hoor je Kamerleden niet over.

Private equity moet niet de volledig vrije hand krijgen, maar moet ook niet worden verboden. Het moet beter gereguleerd worden. Vijftien jaar geleden had de toenmalige minister van Volksgezondheid Edith Schippers (VVD) een goed plan om winstuitkering in de zorg te reguleren. In haar voorstel mocht winstuitkering alleen als de zorginstelling voldoende financiële reserves had en de winstuitkering het voortbestaan van de instelling niet in gevaar bracht. Onderdeel hiervan was ook dat ziekenhuizen de mogelijkheid kregen om privaat kapitaal aan te trekken. Dat mogen ze nu niet.

Kritisch advies

Helaas sneuvelde dit voorstel in de Eerste Kamer. Minister Agema heeft nu een wetsvoorstel in de maak dat alleen de winstuitkering wil reguleren maar niet de mogelijkheden verruimt voor zorginstellingen om privaat kapitaal aan te trekken. De Raad van State heeft een heel kritisch advies over dit wetsvoorstel uitgebracht en de minister geadviseerd het wetsvoorstel aan te passen. Helaas is de praktijk inmiddels dat het kabinet en de Tweede Kamer zich weinig gelegen laten liggen aan dit nuttige advies.

Wynia's Week *verschijnt drie keer per week,* ***156 keer per jaar****, met even onafhankelijke als broodnodige artikelen en columns, video's en podcasts. De groei en bloei van Wynia's Week is te danken aan de donateurs. Doet u al mee? Doneren kan op verschillende manieren. Kijk* ***HIER****. Hartelijk dank!*